

Till alla medlemmar i Brasvärmeföreningen

Nya regler för kaminer

Brasvärmeföreningens styrelse vill med detta utskicka informera medlemmarna om de nya reglerna som trädde i kraft den 1 oktober i år och som gäller för flera typer av rumsvärmare. Kökspisar, kakelugnar och öppna spisar undantas.

När man bygger nytt gäller reglerna men det går fortfarande att sätta in en gammal kamin om den uppfyller kraven. För ett äldre hus som tidigare haft kamin gäller undantag, kaminen ska vara från samma tid som huset och vara av liknande karaktär.

Bakgrunden till regelsärpningen är Eco-design, som är ett EU direktiv vilket ska implementeras i Sverige 2020–2022. Direktivet innebär att EU ställer krav på att vedpannor och rumsvärmare ska ge mindre utsläpp. Syftet med de ändrade reglerna är att minska utsläppen från vedeldning för bättre miljö och hälsa.

Vilka krav ställs och vilka kaminer och pannor berörs av de ändrade reglerna?

De ändrade reglerna gäller för utsläpp och verkningsgrad, det vill säga hur mycket energi du kan få ut från mängden pellets eller ved.

Reglerna gäller för:

-Fastbränsleeldade pannor

De ändrade reglerna gäller även för rumsvärmare:

-Braskaminer
-Pelletseldade kaminer
-Insatser
-Kökspannor

Högsta tillåtna värden för utsläpp av kolmonoxid (CO) samt nivåer på lägst tillåtna verkningsgrad

(BFS 2018:4)	Verkningsgrad	CO vol. % Torr gas 13% O2
Braskaminer	65%	0,12 vol. %
Pelletseldade kaminer	79%	0,024 vol. %
Kökspannor	65%	0,12 vol. %
Insatser	65%	0,12 vol. %

Högsta tillåtna värden för utsläpp av totalkolväte (THC), koloxid (CO) och kväveoxider (NOx) samt sotal.

Totalkolväte (THC)	10 ppm
Koloxid (CO)	110 mg/kWh
Kväveoxider (NOx)	250 mg/kWh
Sotal	1

Begagnade produkter omfattas av de nya reglerna

Ekodesignkraven gäller bara för nyttillverkade produkter, varför påverkas då begagnade också? Boverket har anpassat kraven till svenska förutsättningar. I Sverige är det plan- och bygglagen, dess förordning och följdförfattningar som ställer krav på svenska byggnadsverk. Enligt svenska regler får endast lämpliga byggprodukter användas i svenska byggnadsverk. Därför görs ingen skillnad på nya och gamla produkter utan det är utsläppen från byggnaden som det finns kravnivåer för. Gamla pannor och kaminer kan alltså installeras om de

uppfyller kraven. Andra länder i Europa har redan infört kraven, vilket vi ser konsekvenser av på andrahandsmarknad för deras uttjänata kaminer.

Nya regler har trätt i kraft men ännu är inte direktivet fullt implementerat

	Verkningsgrad	OGC*	Partiklar	NOx	CO vol. % Torr gas 13% O2
Gamla BBR	60 % (råd)	-	-	-	3 900 mg/ m ³ (0,3 vol. %)
BBR 26 (2018) 1 okt 2019	65 % (krav)	-	-	-	1500 mg/m ³ (0,12 vol. %)
Ekodesign	75 %	120 mg/m ³	40 mg/m ³	200 mg/m ³	1 500 mg/ m ³ (0,12 vol. %)
Danmark		120 mg/m ³	30 mg/ m ³		
Tyskland	75 %		40 mg/ m ³		1 250 mg/ m ³
Norge		120 mg/m ³	10 g/kg fastbränsle	200 mg/m ³	1 500 mg/ m ³

Undantag gjorts för öppna spisar, kakelugnar och kökspisar

Boverket har beslutat att ändringarna inte gäller för öppna spisar eftersom de är en del av byggnaden och det inte finns någon mätmetod för utsläpp. Uppmurade öppna spisar omfattas inte av ekodesigndirektivet. Till en början gällde ändringen också kökspisar men Boverket har valt att undanta dessa produkter (vedspisar främst avsedda för matlagning) från att omfattas av utsläppskrav.

Exempel på tillämning av de nya reglerna

För att det ska bli enklare att förstå vad som menas med reglerna har Boverket tagit fram exempel på olika situationer som kan tänkas uppstå. Exempelen fungerar som en vägledning. Det är kommunerna som ska tillämpa reglerna och bedöma från fall till fall vad som gäller.

Jag bygger nytt hus och vill sätta in en kamin

De ändrade kraven gäller när man uppför nya byggnader. De gäller alltså för sådana kaminer som installeras i samband med att man bygger helt nya hus.

Jag bygger nytt hus och vill återanvända en äldre kamin

Vid uppförande av ny byggnad gäller de ändrade kraven. Du får sätta in en gammal kamin om den uppfyller kraven.

För ändring av byggnad som redan finns, till exempel nyinstallation eller byte av rumsvärmare, gäller reglerna för ändring av byggnader. I dessa fall är reglerna flexibla och går att anpassa beroende på hur stor ändringen är, byggnadens förutsättningar, varsamhetskravet och förbudet mot förvanskning.

Jag har hus som haft en kamin tidigare och nu vill jag sätta in en igen

Avser man att installera en kamin i en byggnad som tidigare har haft en sådan och man vill välja en kamin som till ålder och karaktär är anpassad till byggnadens, så är det ett skäl att anpassa kraven med hänsyn till varsamhetskravet och byggnadens kulturvärden.

Jag har ett modernt hus och i det vill jag sätta in en kamin för första gången

När du installerar en kamin i ett befintligt hus som aldrig haft kamin så är det svårt att finna skäl att frångå kraven som gäller vid uppförande av ny byggnad.

Jag vill byta ut min kamin

När man byter ut en kamin mot en annan likvärdig är reglerna flexibla och det kan finnas skäl att anpassa kraven.

Två exempel:

I ett torp från 1900-talets början finns en kamin från samma tid. Kaminen har gått sönder och ägaren vill byta till en snarlik kamin från samma tid. Därmed finns det skäl att sänka kravnivån med hänvisning till varsamhetskravet.

I en enplansvilla från 1970-talet finns det en kamin från 1990-talet. Ägaren vill byta ut kaminen mot en som är såpass lik den förra att ändringen inte blir anmälningspliktigt. Kravnivån kan därmed sänkas med hänvisning till ändringens omfattning och kraven vid icke-anmälningspliktiga åtgärder får anpassas.

Källa: Boverket¹

Tre skäl att byta kamin

Det är alltid bra att upplysa kunderna om varför de investera i en ny kamin.

- 1) Du sparar upp till 25 procent i vedförbrukning. Det är alltså en investering som betalar sig.
- 2) Det är bra för miljön eftersom nya produkter har mindre utsläpp av skadliga partiklar
- 3) Det är bra att partiklarna minskar eftersom partiklar har negativ inverkan på människors hälsa

Elda rätt

Alla vi känner ju till vikten av att ha bra produkter och vi vet hur man eldar rätt. För några av våra kunder kan det emellertid vara värt att diskutera hur man eldar rätt. Naturvårdsverket har sedan tidigare tagit fram ett informationsmaterial som ni gärna får sprida vidare.²

Här kommer några av deras tips:

- 1) Elda bara ved i din rumsvärmare. Inget skräp eller liknande. Veden ska ha en fukthalt på omkring 15–20 procent för att ge avsedd effekt. För blöt ved leder till högre utsläpp och för torr ved brinner upp för snabbt utan att ge den önskade värmen.
- 2) Använd någon form av tändmedel och tänd i toppen.
- 3) Lufttillförseln är något av det viktigaste, den ska vara tillräcklig och kontrollerad i de olika skedena av eldningen.
- 4) Om du vill fylla på med ved går det bra att lägga på två-tre vedträn. De ska ligga luftigt och öppna spjället helt till en början för att sedan justera det till mindre öppet i takt med att brasan tar sig.
- 5) Kolla röken och lågan. Om lågan är klargul utan att imma eller sota igen glas är förbränningen bra. Gå gärna ut och titta vilken färg det är på röken. Bra rök syns knappt. Om röken är gul, svart eller grå är det tecken på mycket luftföroreningar. Det kan vara bra att se över vilken kamin man har och om den behöver bytas ut, eller så kanske sotaren rådfrågas.

---

¹ <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/andrade-krav-for-kaminer-och-pannor/>

² <http://www.naturvardsverket.se/vedeldning>